

Sygn. akt I ACa 548/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Bożena Wiklak

Sędziowie: SA Dorota Ochalska – Gola

SO del. Renata Lewicka (spr.)

Protokolant: sekr. sąd. Iga Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 3 sierpnia 2020 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w S.

przeciwko M. D.

z udziałem Prokuratora Prokuratury (...) w Ł.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 24 września 2018 r. sygn. akt I C 112/18

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od M. D. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 548/19

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 24 września 2018 r. wydanym w sprawie IC 112/18 Sąd Okręgowy w Sieradzu uznał za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela (powoda) – Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. umowę sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w S., przy ul. (...), zawartą w formie aktu notarialnego za numerem A (...) pomiędzy R. K. (1) i M. D. w dniu 06 kwietnia 2016 roku w Kancelarii Notarialnej w S., przed notariuszem B. C., z uwagi na istniejącą wierzytelność powoda Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. wobec R. K. (1).

Sąd Okręgowy ustalił, że M. D. jest córką R. K. (1), który od 1999 r. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą D. R. K. z siedzibą w S. i zajmował się budową dróg i mostów.

Za 2015 rok R. K. (1) nie zapłacił na rzecz Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. należnych podatków: dochodowego od osób fizycznych w wysokości 114 726,00 zł tytułem należności głównej oraz podatków od towarów

i usług: za kwiecień w wysokości 57 098,00 zł, za sierpień w wysokości 77 332,00 zł i za wrzesień w wysokości 84 395,00 zł.

Za 2016 rok R. K. (1) nie zapłacił na rzecz Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. tytułem podatku dochodowego należności w wysokości

31 460,00 zł; podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu wynagrodzenia pracowników za miesiąc styczeń w wysokości 7 883,60 zł, za luty w wysokości 7 264,00 zł, za marzec w wysokości 7 736,00 zł i za kwiecień w wysokości 8 439,00 zł. Powód nie zapłacił także podatku od towarów i usług za miesiące: styczeń - 30 418,00 zł, luty - 25 748,00 zł, marzec - 100 368,00 zł, kwiecień - 45 220,00 zł, maj - 112 622,00 zł, czerwiec - 50 895,00 zł, lipiec - 47 165,00 zł, sierpień - 12 419,00 zł, wrzesień - 16 618,00 zł, październik - 51 131,00 zł oraz listopad - 11 317,00 zł.

Za 2017 rok pozwany nie zapłacił podatku od towarów i usług za: kwiecień - 30 429,00 zł, lipiec - 345,00 zł, listopad - 345,00 zł i grudzień - 345,00 złotych

Decyzją z dnia 22 czerwca 2015 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w S. rozłożył na raty zadłużenie D. R. K. z siedzibą w S. z tytułu podatku od towarów i usług za okres od stycznia do kwietnia 2015 r. w łącznej wysokości 162 184,00 zł wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 1 430,00 zł, wyliczonymi na dzień 20 maja 2015 r. Kolejną decyzją z 16 listopada 2015 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w S. rozłożył na raty zadłużenie D. R. K. z siedzibą w S. z tytułu podatku od towarów i usług za okres od sierpnia do września 2015 r. w łącznej wysokości 202 555,00 zł wraz z odsetkami za zwłokę. Pomimo rozłożenia zadłużenia na raty R. K. (1) nie przystąpił do jego spłacania.

W dniu 6 kwietnia 2016 r. R. K. (1) sprzedał M. D. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...), przy ulicy (...) w S., za cenę 130 000,00 zł i do jej majątku odrębnego. Cena została w całości zapłacona gotówką. Pismem z dnia 1 kwietnia 2016 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w S. powiadomił R. K. (1) o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego i wkładu oszczędnościowego. Zawiadomienie doręczono dłużnikowi 15 kwietnia 2016 r. Egzekucja z majątku R. K. (1) okazała się bezskuteczna. Przeciwno R. K. (1) Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu J. K. prowadził egzekucje na podstawie tytułów wykonawczych z 2015 r. w sprawach o sygn. akt: Km 756/16 (kwota główna wierzytelności 7 522,96 zł); Km 1317/15 (kwota główna wierzytelności 47 933,10 zł) i Km 6/16 (kwota główna wierzytelności 25 571,70 zł). Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu B. R. również prowadził egzekucje przeciwko R. K. (1) na podstawie tytułów wykonawczych z 2016 r. w sprawach o sygn. akt: Km 621/16 (kwota główna wierzytelności 5 832,00 zł); Km 575/16 (kwota główna wierzytelności 2 268,00 zł) i Km 11/17 (kwota główna wierzytelności 6 157,36 zł). Również przeciwko R. K. (1) prowadzona była egzekucja przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. P. na podstawie tytułu wykonawczego z 2016 r. w sprawie o sygn. akt Km 464/16 (kwota główna wierzytelności 400 000,00 zł) oraz przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu A. Jordana na podstawie tytułu wykonawczego z 2016 r. w sprawie o sygn. akt Km 2057/16 (kwota główna wierzytelności 86 412,00 zł). Egzekucję przeciwko R. K. (1) w sprawie o sygn. akt Km 196/16 prowadził także Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie S. K., a w sprawie o sygn. akt Km 388/17 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu M. S., natomiast w sprawie o sygn. akt Km 7170/17 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu D. C..

Ponadto przeciwko dłużnikowi egzekucję w administracji prowadził ZUS II Oddział w Ł.. R. K. (1) posiadał także zadłużenia wobec: Miasta S. (kwota główna należności 17 983,66 zł oraz 18 514,33 zł); PFRON (kwota główna należności 14 037,00 zł); ZUS II Oddział w Ł. (kwoty główne należności: 24 190,20 zł, 82 304,70 zł, 12 706,70 zł, 429 811,94 zł); ZUS I Oddział w P. (kwota główna należności 432 325,87 zł); M. G. (kwota główna należności 5 832,00 zł) i P. O. (kwota główna należności 86 412,00 zł)

W dniu 9 lipca 2015 r. R. K. (1) wystawił na rzecz M. D. weksel własny płatny do 10 stycznia 2016 r. w S.. Pozwana uzyskała przeciwko swojemu ojcu nakaz zapłaty i prowadziła przeciwko niemu egzekucję w 2016 r., w wyniku której nabyła z wolnej ręki ruchomości wchodzące w skład przedsiębiorstwa (...), które następnie zbyła innym osobom.

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2017 r. R. K. (1) w sprawie podejrzenia usunięcia mienia zajętego w związku z prowadzonym przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. postępowaniem egzekucyjnym, tj. o przestępstwo z art. 300

§ 2 k.k., postawiono zarzut, że: w okresie od 3 czerwca 2015 r. do 7 czerwca 2016 r. w S., prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą (...) R. K. (1) z siedzibą w S., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w sytuacji grożącej spółce niewypłacalnością i działając w celu udaremnienia wykonania orzeczeń sądowych i orzeczeń innych organów państwowych, będących podstawą prowadzenia postępowań egzekucyjnych B. a K. k.s. spółki komandytowej z siedzibą w P., Naczelnika Urzędu Skarbowego w S., Prezydenta Miasta S., Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w W., oraz, że działając w celu udaremnienia zaspokojenia wierzyciela: Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, II Oddział w Ł. - Inspektorat w S. - udaremniał lub uszczuplił zaspokojenie wierzycieli w ten sposób, że: w dniu 3 czerwca 2015 r. zbył samochód osobowy marki V (...), o nr rej (...); w dniu 24 czerwca 2015 r. zbył samochód ciężarowy marki R (...), o nr rej (...); w dniu 30 kwietnia 2016 r. zbył samochód ciężarowy marki R (...), o nr rej (...); w dniu 28 września 2015 r. zbył samochód ciężarowy marki O (...), o nr rej (...); w dniu 29 kwietnia 2016 r. zbył samochód osobowy marki T (...), o nr rej (...); w dniu 30 kwietnia 2016 r. zbył samochód ciężarowy marki V (...), o nr rej (...); w dniu 30 kwietnia 2016 r. zbył samochód osobowy C (...), o nr rej (...); w dniu 05 maja 2016 r. zbył (...), o nr rej (...); w dniu 09 maja 2016 r. zbył (...), o nr rej (...); w dniu 20 maja 2016 r. zbył samochód ciężarowy marki R (...), o nr rej (...); w dniu 20 maja 2016 r. zbył samochód ciężarowy marki I (...), o nr rej (...); w dniu 23 maja 2016 r. zbył samochód ciężarowy marki I (...), o nr rej (...); w dniu 30 maja 2016 r. zbył samochód osobowy marki L (...), o nr rej (...); w dniu 07 czerwca 2016 r. zbył samochód osobowy marki L (...), o nr rej (...), a nadto w dniu 06 kwietnia 2016 r. zbył zagrożone zajęciem spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w S., przy ul. (...) swojej córce M. D., czym działał na szkodę wskazanych wyżej wierzycieli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, II Oddział w Ł. - Inspektorat w S., Naczelnika Urzędu Skarbowego w S., Prezydenta Miasta S., Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w W., (...). spółki komandytowej z siedzibą w P..

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2018 r. Prokuratura Okręgowa w Sieradzu przedstawiła M. D. zarzut o to, że w okresie od 6 kwietnia 2016 r. do 2 grudnia 2016 r. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wiedząc o grożącej firmie (...) z siedziba w S. niewypłacalności i działając w zamiarze udaremnienia przez R. K. (1) wykonania orzeczeń sądowych i orzeczeń innych organów państwowych, w tym będących podstawą do prowadzenia postępowań egzekucyjnych i działając w zamiarze udaremnienia przez R. K. (1) zaspokojenia wierzycieli ułatwiła R. K. (1) udaremnienie zaspokojenia wielu wierzycieli w ten sposób, że pomimo posiadanej wiedzy o innych wierzycielach nabyła od R. K. (1) w dniu 6 kwietnia 2016 r. na podstawie umowy sprzedaży zagrożone zajęciem spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego w S., przy ul. (...) oraz w okresie od 30 czerwca 2016 r. do 2 grudnia 2016 r. w A., zajęte lub zagrożone zajęciem po uprzednim wskazaniu przez R. K. (1) do protokołu zajęcia z dnia 30 czerwca 2016 r. minimalnej ceny zajętych ruchomości, poniżej ich wartości rynkowej oraz wyrażeniu przez wyżej wymienionego zgody na sprzedaż zajętych przez komornika ruchomości z wolnej ręki za sumę nie niższą niż 50 % sumy oszacowania, za pośrednictwem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu nabyła za łączną kwotę 84 750,00 zł dwadzieścia jeden ruchomości po cenie odbiegającej od ich wartości rynkowej w postaci: naczepy ciężarowej marki K., o nr rej (...); przyczepy niskopodłogowej marki B., o nr rej (...); samochodu ciężarowego marki R (...), o nr rej (...); samochodu osobowego marki F (...), o nr rej (...); walca G. 44/1H3; walca (...) P., rok prod. 1998; rozkładarki D., rok prod. 1991; walca stołowego; koparko-ładowarki; samochodu osobowego marki F (...), o nr rej (...); walca stalowo-gumowego S.; samochodu osobowego marki V (...), o nr rej (...); samochodu osobowego marki F (...), o nr rej (...); samochodu osobowego marki N (...), o nr rej (...); samochodu osobowego marki V (...), o nr rej (...); samochodu osobowego marki V (...), o nr rej (...); przyczepy niskopodłogowej M., o nr rej (...); samochodu osobowego marki V (...), o nr rej (...); ciągnika samochodowego marki I., o nr rej (...); samochodu osobowego marki H (...), o nr rej (...); samochodu ciężarowego marki M (...), o nr rej (...) oraz otrzymała z ujawnionych przez komornika podczas przeszukania środków pieniężnych w wysokości 300 000,00 zł, kwotę nie mniejszą niż 239 469,77 zł, czym działała na szkodę wielu wierzycieli, tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k. i art. 300 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

R. K. (1) zawiesił działalność gospodarczą w 2017 r. R. K. (1) posiadał wierzytelności wobec firmy (...) w wysokości 65 000,00 zł, która miała zostać mu uregulowana z kwoty wypłaconej z depozytu sądowego na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 09 sierpnia 2018 r.

Europejskim nakazem zapłaty z dnia 6 lipca 2015 r. zasądzono od (...) Sp. z.o.o. w C. na rzecz R. K. (1) kwotę 673 668,17 zł wraz z odsetkami. Egzekucja należności okazała się bezskuteczna. R. K. (1) nie posiada majątku, mieszka w lokalu, którego spółdzielcze własnościowe prawo sprzedał pozwanej.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, iż zostały wyczerpane przesłanki z art. 527 § 1 – 3 k.c. W ocenie Sądu R. K. (1) działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda, gdyż w wyniku sprzedaży ograniczonego prawa rzeczowego stał się niewypłacalny, bowiem będąc już wcześniej w bardzo złej sytuacji finansowej, mając szereg wątpliwych co do ściągłości wierzytelności (do tej pory nie zostały bowiem wyegzekwowane), wyzbył się jedynego składnika majątkowego, z którego wówczas wierzyciele mogliby zaspokoić swoje roszczenia. Pozwana jest osobą bliską w stosunku do dłużnika (córka), a zatem w toku procesu musiałaby obalić domniemanie wynikające z treści art. 527 § 3 k.c. czego nie uczyniła. Sąd odmówił bowiem wiary zeznaniom pozwanej i dłużnika co do braku jej wiedzy o sytuacji finansowej dłużnika (ojca) z uwagi na to, że pozwaną łączyły z ojcem wieloletnie kontakty gospodarcze o podobnym charakterze, w przeszłości dochodziło między nimi do transferów dużych sum pieniężnych, dlatego nie jest wiarygodne, że pozwana nie знаła kondycji finansowej firmy swojego ojca.

Jednocześnie pozwanej nie udało się zwolnić od obowiązku zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną na podstawie art. 533 k.c., ponieważ go nie zaspokoila ani też nie wskazała wystarczające do jego zaspokojenia mienia dłużnika. Pozwana nie udowodniła, że w chwili wyrokowania R. K. (1) posiada jakikolwiek majątek oprócz wierzytelności nie wykazanych nawet w większości co wysokości, a co więcej niemożliwych do ściągnięcia. Natomiast kwota 65 000,00 zł, która została zwolniona z depozytu może nie wystarczyć na zaspokojenie nawet niewielkiej części bardzo dużego roszczenia powoda zwłaszcza, że wobec dłużnika toczą się także inne egzekucje (w tym administracyjne), co do których istnieje zbieg.

Sąd nie uwzględnił opinii biegłego do spraw rachunkowości, ponieważ z danych wskazanych w opinii sporządzonej w toku postępowania karnego (które to dane nie były kwestionowanych przez obie strony - oświadczenie strony pozwanej do protokołu ostatniej rozprawy), wynika, iż w 2015 r. R. K. (1) był osobą znacznie zadłużoną i sukcesywnie pozbywającą się swojego majątku. Natomiast w chwili zawarcia przedmiotowej umowy sprzedaży R. K. (1) nie posiadał żadnego innego majątku ani oszczędności, co do których można by było prowadzić skuteczną egzekucję.

Sąd Okręgowy oddalił także wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości, z uwagi na to, iż strony nie negocjowały prawdziwości danych, jakimi posłużył się biegły sporządzający opinie w sprawie karnej, a które były wystarczające i posłużyły do dokonania ustaleń w sprawie. Sąd oddalił również wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. wyceny nieruchomości, gdyż powód nie negował faktu, że cena za ograniczone prawo rzeczowe była ceną rynkową.

W **apelacji** od powyższego wyroku pozwana wniosła o jego zmianę i oddalenie powództwa oraz zwrot kosztów procesu.

Pozwana zarzuciła naruszenie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego w zakresie ustalenia, że:

- dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, bowiem R. K. miał świadomość wysokości posiadanych wierzytelności i liczył na ich wyegzekwowanie;
- dłużnik nie posiadał innego majątku w sytuacji, gdy z porozumienia zawartego w dniu 6 kwietnia 2016 r. ze (...) S.A. wynika bezsporna wierzytelność w wysokości 422.562,34 złotych, która została mu wypłacona i z której powód mógł prowadzić egzekucję;
- pozwana nie obaliła domniemania dotyczącego wiedzy pozwanej o działaniu dłużnika na szkodę wierzycieli, bowiem współpraca pozwanej z dłużnikiem układał się prawidłowo, rozliczenia były terminowe, a ponadto pozwana wiedziała o nowych kontraktach dłużnika;

2. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rachunkowości celem ustalenia sytuacji finansowej przedsiębiorstwa dłużnika i jego płynności finansowej w dacie zawarcia umowy;

3. art. 235 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez oparcie ustaleń faktycznych na ustaleniach dokonanych w innym postępowaniu (przygotowawczym) z uwagi na dopuszczenie dowodu z opinii biegłego wydanej w innej sprawie i poddaniu jej merytorycznej treści ocenie mającej wpływ na wynik sprawy oraz nadanie jej waloru opinii biegłego;

4. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez braki wskazania w uzasadnieniu wyroku przyczyn odmowy wiary zeznaniom R. K. i pozwanej bez głębszej analizy w kontekście całego zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji (k-529 i n.) i zwrot kosztów postępowania apelacyjnego podnosząc bezzasadność zarzutów apelacyjnych.

W odpowiedzi na apelację Prokurator Prokuratury Okręgowej w Sieradzu wniósł o oddalenie apelacji (k-538 i n.).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację należało uznać za niezasadną.

Zgodnie z art. 527 k.c., gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (§ 2). Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (§ 3). Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskał przedsiębiorca pozostający z dłużnikiem w stałych stosunkach gospodarczych, domniemywa się, że było mu wiadome, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (§ 4).

Uprawnienie wierzyciela do zakwestionowania skuteczności krzywdzącej go czynności dłużnika dokonanej z osobą trzecią ma na celu zabezpieczenie interesów wierzyciela w wypadku niełojalnego postępowania dłużnika (często realizowanego w porozumieniu z osobą trzecią i na jej korzyść), który doprowadza swój majątek do stanu zagrażającego zaspokojeniu wierzycieli (vide: Popiołek [w:] K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. T. 2, Wyd. 8, Warszawa 2015, opubl. Legalis).

Stosownie do unormowania zawartego w art. 527 k.c. przesłankami skargi pauliańskiej są:

- 1) dokonanie przez dłużnika z osobą trzecią czynności prawnej, na skutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową wskutek czego doszło do pokrzywdzenia wierzycieli,
- 2) działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, oraz
- 3) wiedza lub możliwość (przy zachowaniu należytej staranności) dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

Ciężar udowodnienia wszystkich wymienionych przesłanek spoczywa na wierzycielu (art. 6 k.c.). Zauważyć przy tym należy, że ze względu na szczególne okoliczności ustawodawca łagodzi przesłanki, które wierzyciel obowiązany jest wykazać (por. art. 527 § 3 i 4 k.c. oraz 528 k.c.).

Czynność prawna dłużnika może być zaskarżona tylko wówczas, gdy została „dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli”, przez co ustawa rozumie stan opisany w § 2 art. 527 k.c., czyli niewypłacalność bądź pogłębienie stanu niewypłacalności dłużnika. Chodzi tu

o „niewypłacalność dłużnika”, czyli, najogólniej mówiąc, aktualny brak możliwości wywiązania się z zobowiązań finansowych. „Niewypłacalność” oznacza taki obiektywny (rzeczywiście istniejący) stan majątku dłużnika, wykazany wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, w którym prowadzona egzekucja nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi i jest oceniana według chwili zaskarżenia czynności (vide: wyrok SA w Łodzi z dnia 30 lipca 2013 roku, I ACa 260/13, Legalis 736118, wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2012 roku, V CSK 183/11, Legalis 532436). Jednocześnie ze zmianą w majątku dłużnika musi wiązać się uzyskanie korzyści majątkowej przez osobę trzecią. Korzyść ta może polegać na nabyciu rzeczy lub prawa albo na zwolnieniu z obowiązku, jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 grudnia 1999 roku (sygn. akt I CKN 287/98). Skarga pauliańska ma zapobiec niewykonaniu zobowiązania, dlatego jej zgłoszenie nie wymaga istnienia szkody. Stan rzeczy, który prowadzi do pokrzywdzenia wierzyciela w powyższym znaczeniu, powinien istnieć zarówno w chwili wystąpienia ze skargą, jak i w chwili orzekania, a nie w chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią. Między czynnością dłużnika a pokrzywdzeniem wierzyciela (w rozumieniu § 2 art. 527) musi istnieć zależność. Konsekwencją istnienia wymogu powyższego związku jest to, że nie jest możliwe zaskarżenie odpłatnej czynności dłużnika, jeżeli ekwiwalent jego świadczenia pozostał w majątku dłużnika albo został przeznaczony na zaspokojenie wierzycieli. Konsekwencją czynności dłużnika musi być osiągnięcie korzyści przez osobę trzecią. Korzyść może polegać na nabyciu prawa majątkowego lub na zwolnieniu z zobowiązania. Zaskarżenie możliwe jest tylko wtedy, gdy dłużnik, dokonując czynności, działał ze świadomością pokrzywdzenia. Sam fakt istnienia stanu niewypłacalności nie stanowi zatem wystarczającej przesłanki zaskarżenia czynności dłużnika. (Kodeks cywilny. Komentarz pod red. H. Pietrzykowskiego, wyd. 8 rok 2015, Legalis).

Następną z przesłanek *actio P.* jest działanie dłużnika „ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli”. Zaś świadomość w znaczeniu przyjętym w art. 527 § 1 k.c. oznacza właściwą człowiekowi zdolność do zdawania sobie sprawy z własnego działania, jego uwarunkowań i konsekwencji. Chodzi tu o przewidywanie przez dłużnika konsekwencji dokonywanej czynności, a mianowicie, że wskutek dokonanej czynności stanie się niewypłacalny, bądź pogłębí swą niewypłacalność. Świadomość pokrzywdzenia istnieje, gdy dłużnik wie, że na skutek czynności prawnej określone walory wyjdą z jego majątku lub do niego nie wejdą, a wierzyciele będą mieli trudności z zaspokojeniem. Dla przyjęcia świadomości pokrzywdzenia nie musi przy tym występować pewność, że czynność prawna przez niego dokonana spowoduje dla wierzycieli niemożność zaspokojenia, a wystarczające jest przewidywanie, że to może nastąpić i godzenie się na takie możliwe konsekwencje swojego działania (vide: wyrok SA w Krakowie z dnia 1 kwietnia 2015 roku, I ACa 25/15, LEX nr 1724093). W sytuacji, gdy czynność prawna dokonana została przez przedstawiciela ustawowego dłużnika lub organ osoby prawnej będącej dłużnikiem, świadomość pokrzywdzenia wierzycieli musi istnieć u tych podmiotów, a gdy kilku przedstawicieli działa łącznie lub jako organ osoby prawnej działa kilka osób, wystarczy, że świadomość pokrzywdzenia istnieje choćby u jednej z tych osób (vide: Popiołek [w:] K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. T. 2, Wyd. 8, Warszawa 2015, opubl. Legalis).

Kolejna przesłanka skargi pauliańskiej sprowadza się do wymagania, aby osoba trzecia działała w złej wierze. Wymóg ten należy rozumieć, zważając na sformułowanie art. 527 § 1 k.c. *in fine*, w ten sposób, że osoba trzecia – w chwili dokonania czynności prawnej przez dłużnika – wiedziała (była świadoma) o świadomości dłużnika (co do tego, że dokonywana przez niego czynność krzywdzi wierzycieli) albo z łatwością mogła się dowiedzieć (vide: A. Janiak [w:] Kidyba, Komentarz KC 2010, III, s. 838, Legalis; Popiołek [w:] K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. T. 2, Wyd. 8, Warszawa 2015, Legalis). Przesłankę „łatwości dowiedzenia się” należy oceniać z uwzględnieniem zachowania przez osobę trzecią należytej, wymaganej w danych okolicznościach staranności (vide: uchwała SN z dnia 5 maja 1993 roku, III CZP 52/93, OSNC 1993, Nr 12, poz. 218). Udowodnienie złej wiary osoby trzeciej może być dość utrudnione, zatem ustawodawca wprowadził domniemanie prawne w § 3 art. 527 k.c., zgodnie z którym osoba trzecia uzyskująca korzyść, „pozostająca w bliskim stosunku z dłużnikiem” w chwili zaskarżonej czynności, wie o jego świadomości pokrzywdzenia wierzycieli. Brak jest przeszkód, by o istnieniu „bliskich stosunków” mówić w odniesieniu do osób prawnych. O „bliskości stosunku” mogą także przesądzać wspólne interesy (vide: wyrok SN z

dnia 9 marca 2007 roku, V CSK 473/06, OSNC 2008, Nr 2, poz. 27), aczkolwiek należy zauważyć, iż chodzi w tym wypadku o współpracę gospodarczą zawierającą element trwałości w sensie zarówno czasu trwania tej współpracy, jak i jej intensywności (vide: wyrok SN z dnia 14 maja 2004 roku, IV CK 322/03, LEX nr 688693, wyrok SA w Krakowie z dnia 17 marca 2015 roku, I ACa 1779/14, LEX nr 1711445).

Ciężar udowodnienia wymienionych przesłanek spoczywa na wierzycielu. Przedmiot ochrony stanowi istniejąca i zaskarżalna w chwili dokonania zaskarżonej czynności i wytoczenia powództwa wierzytelność pieniężna. Chodzi tu zarówno o wierzytelności, których przedmiotem od początku było świadczenie pieniężne, jak i wierzytelności o wartości pieniężnej. W tym drugim przypadku wierzytelność będzie podlegała ochronie pauliańskiej, jeżeli wierzyciel zażąda od dłużnika, np. odszkodowania za niewykonanie zobowiązania. Przedmiotem zaskarżenia może być tylko czynność prawna dłużnika rzeczywiście przez niego (w jego imieniu) dokonana, która wywołuje skutki opisane w art. 527 § 2 k.c. Chodzi w zasadzie o każdą ważną czynność prawną, rozporządzająca lub zobowiązująco-rozporządzająca. Sposób dokonania i rodzaj wchodzących w grę czynności, które stanowić mogą przedmiot zaskarżenia w trybie art. 527 i nast., ujmowane są bowiem bardzo szeroko. Mogą to być czynności dokonane wyraźnie lub w sposób dorozumiany, zarówno umowy, jak i jednostronne czynności prawne, czynności odpłatne i nieodpłatne, umowy o korzystanie z rzeczy, takie jak najem, dzierżawa i leasing.

Ponadto, pomiędzy czynnością prawną dłużnika, jego niewypłacalnością oraz pokrzywdzeniem wierzyciela musi zachodzić określony związek przyczynowy. Nie chodzi przy tym o adekwatny związek przyczynowy, lecz o to, by dokonanie przez dłużnika czynności prawnej było warunkiem koniecznym (*conditio sine qua non*) powstania lub pogłębienia się jego niewypłacalności (vide: Kidyba A. (red.), Gawlik Z., Janiak A., Kozieł G., Olejniczak A., Pyrzyńska A., Sokołowski T., Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, opubl. LEX 2014).

Wierzyciela można uznać za pokrzywdzonego, jeżeli w związku z dokonaniem czynności przez dłużnika stan jego majątku, z którego wierzyciel może się zaspokoić zmniejszył się w taki sposób, że uniemożliwia to w całości lub części pokrycie jego wierzytelności. Istnienie tego rodzaju związku pomiędzy dokonaniem czynności a stanem wypłacalności dłużnika jest więc niezbędną przesłanką uznania jej za bezskuteczną.

Strona pozwana w apelacji podniosła jedynie zarzuty dotyczące naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów postępowania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Łodzi podniesione w apelacji zarzuty należało uznać za niezasadne. Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje i przyjmuje za własne ustalenia stanu faktycznego dokonane przez Sąd Okręgowy. Sąd pierwszej instancji w pozostałym zakresie prawidłowo zgromadził w sprawie materiał dowodowy, a następnie przeprowadził ocenę dowodów w sposób prawidłowy z punktu widzenia ich wiarygodności i mocy. W konsekwencji ustalił stan faktyczny, odpowiadający treści tych dowodów i tym samym Sąd Apelacyjny przyjął go za własny. Podjęte rozstrzygnięcie znajduje oparcie w obowiązujących przepisach oraz w wywiedzionych na ich podstawie niewadliwych rozważaniach prawnych, które Sąd odwoławczy w pełni podziela. Sąd I instancji z zebranego materiału dowodowego wyciągnął uzasadnione i logiczne wnioski i nie dopuścił do naruszenia jakiegokolwiek przepisu wskazanego w środku zaskarżenia. Kompletność materiału dowodowego spowodowała, iż nie zachodziła konieczność uzupełnienia ustaleń stanu faktycznego, a tym bardziej przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy zastosował również przepisy prawa materialnego w zakresie wskazanym w uzasadnieniu orzeczenia. Tym samym zarzuty podniesione w apelacji nie znajdują uzasadnienia.

W pierwszej kolejności odnosząc się do podniesionego w apelacji strony pozwanej zarzutu dotyczącego błędnego ustalenia stanu faktycznego, należy wskazać, że był on bezzasadny. Chybiony jest przede wszystkim zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Przyjmuje się, że granice swobody sędziego przy ocenie materiału dowodowego wyznaczają trzy czynniki: logiczny (obowiązek wyciągnięcia z materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych), ustawowy (powinność rozważenia całego materiału dowodowego) oraz ideologiczny (psychologiczny), przez który rozumie się świadomość prawną sędziego, kulturę prawną oraz system reguł pozaprawnych i ocen społecznych, do których odsyłają normy prawne. Zarzut przekroczenia swobodnej oceny dowodów, skutkującej błędnymi ustaleniami

faktycznymi może być skuteczny tylko wtedy, gdy skarżący wykażą przekroczenie swobody sędziowskiej w zakresie któregoś z powyżej wymienionych kryteriów. Wymaga natomiast podkreślenia, że samo przedstawienie przez stronę odmiennych wniosków niż wynikają z oceny dokonanej przez Sąd I instancji nie świadczy jeszcze o przekroczeniu swobodnej oceny dowodów, podobnie jak i przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., sygn. akt II CKN 4/98, L.). W ugruntowanym w tym zakresie orzecznictwie i doktrynie podkreśla się, że ocena dowodów przeprowadzona z zachowaniem tych reguł mieści się w granicach wyznaczonych przez zasadę swobodnej oceny dowodów wprowadzoną w art. 233 k.p.c. Nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez sąd pierwszej instancji. Skarżący ma obowiązek wykazania naruszenia przez sąd paradygmatu oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c., a zatem wykazania, że sąd

a quo wywiódł z materiału procesowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski wynikające z konkretnych dowodów - grupy dowodów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 stycznia 2013 r., sygn. akt I ACa 1075/12, Lex). Podniesione zatem przez apelujących zarzuty mogłyby być uwzględnione jedynie wówczas, gdyby wykazano, że zebrane dowody w części zostały ocenione w sposób rażąco wadliwy, sprzeczny z zasadami logiki bądź doświadczenia życiowego, co doprowadziło do wadliwego ustalenia stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zeznania świadka R. K. (1) i pozwanej odnośnie braku ich świadomości co do działania z pokrzywdzeniem wierzyciela. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego opartego na dokumentach wynika w sposób nie budzący wątpliwości, iż w dacie zawierania umowy sprzedaży dłużnik posiadał zadłużenie nie tylko wobec powoda (co do którego już w 2015 r. udzielano mu dwukrotnie możliwości spłaty ratalnej, z której się nie wywiązał) ale także z tytułu innych zaległości publicznoprawnych oraz prywatnych w wysokości wielokrotnie przewyższającej wartość sprzedanego prawa. Przeciwno dłużnikowi prowadzono szereg postępowań egzekucyjnych. Z zeznań samego dłużnika wynikało wprost, że miał świadomość istnienia i wysokości niespłaconych wymagalnych zobowiązań, zaś w odniesieniu do przysługujących mu wierzytelności potwierdził ich sporny charakter bądź brak możliwości ściągnięcia z uwagi na niewypłacalność wierzycieli, w tym największego – (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Za szczególnie istotne dla oceny wiarygodności zeznań dłużnika i pozwanej uznać należało także istniejące od lipca 2015 r. zadłużenie wobec samej pozwanej, która udzieliła pożyczki w kwocie 400.000,00 złotych zabezpieczonej wekslem własnym dłużnika. Termin wymagalności tej wierzytelności nastąpił w styczniu 2016 r. (co wynika z pozwu k-280), a co do której, z uwagi na brak spłaty pozwana wystąpiła w dniu

11 maja 2016 r. z powództwem i uzyskała tytuł wykonawczy, w oparciu o który prowadziła następnie egzekucję komorniczą. Poza oceną Sądu pozostawała kwestia i okoliczności zakupu w ramach tej egzekucji ruchomości dłużnika za 50% ich wartości, natomiast wskazuje to jasno, że pozwana miała pełną świadomość co do braku majątku dłużnika i możliwości zaspokojenia się z niego. Charakterystyczne przy tym, że dopiero po okazaniu jej dokumentów zmieniła częściowo swoje zeznania w tym zakresie nadal utrzymując, iż nie wpływało to na jej ocenę stanu majątkowego dłużnika. Wywodzona przez apelującą nadzieja dłużnika na kontynuowanie działalności (jak i wynikające z jego zeznań przeznaczenie środków uzyskanych ze sprzedaży na poczet kosztów prowadzonej działalności gospodarczej) nie stanowią przesłanki ekskulpacyjnej. Nie budzi bowiem wątpliwości, że już w 2015 r. dłużnik posiadał zobowiązania, których nie spłacał, zaś kontynuowanie przez niego działalności, a co za tym idzie – zaciąganie zobowiązań na poczet bieżącej działalności firmy – pogłębiało tylko niewypłacalność. W świetle wysokości zobowiązań dłużnika ekspektatywa uzyskania kwoty 422.562,34 złotych od (...) (z porozumienia) nawet wraz z uzyskana kwotą 130.000,00 złotych za przedmiotowe prawo do lokalu, nie wystarczała na pokrycie zobowiązań dłużnika (w tym wobec pozwanej w kwocie 400.000,00 złotych należności głównej), zwłaszcza, że jak wynika z oświadczenia dłużnika (tabela zestawienia wierzytelności k-345), kwota z tego porozumienia została przeznaczona na koszty realizacji trwającego kontraktu. W tym miejscu można tylko zaznaczyć, że skoro specyfika prowadzonej przez dłużnika (i pozwaną) działalności gospodarczej wymagała przekazania mu kwoty 400.000,00 złotych na wypłaty dla pracowników, w celu rozpoczęcia nowego kontraktu, to biorąc pod uwagę, że pożyczka ta została udzielona w 2015 r. i niespłacona do kwietnia 2016 r. niewątpliwie w dacie zawarcia umowy pozwana miała już pełną świadomość co do braku zaspokojenia swojej wierzytelności i związanego z tym trwałego charakteru zadłużenia R. K.. Stan zadłużenia R. K. nie miał przy tym

charakteru przejściowego i krótkotrwałego skoro istniał i pogłębiał się od co najmniej połowy 2015 r. (decyzja o rozłożeniu na raty zaległości 162.184,00 złotych k-77-82) Z tytułu samych zaległości podatkowych za 2015 r. posiadał on zadłużenie główne w kwocie 478.760,10 złotych co wynika wprost z przedstawionych dokumentów i zadłużenie do narastało nadal od stycznia 2016 r. (do kwietnia o co najmniej 179.417,60 złotych).

Na ocenę stanu niewypłacalności (a właściwie pogłębienia tego stanu) nie wpływa dokonane w kwietniu 2016 r. zajęcia na rachunku bankowym dłużnika kwot 2.764,30 złotych i 35.800,75 złotych. Dłużnik nie dokonywał bowiem spłaty wierzycieli a jedynie w ramach skutecznych zajęć komorniczych dochodziło do częściowego zaspokojenia ze środków wpływających na zajęte konta, przy czym kwota 130.000,00 złotych została uiszczona gotówką a nie na konto bankowe dłużnika, co skutkowało brakiem możliwości przeprowadzenia z niej egzekucji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi ocena braku podstaw do orzeczenia względem dłużnika zakazu prowadzenia działalności (postanowienie z dnia 25 października 2017 r., k-225 i n.) opierała się na przesłankach z art. 373 Prawa upadłościowego, który dotyczy przede wszystkim kwestii winy przedsiębiorcy w braku m.in. złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. W procesie o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną nie ocenia się natomiast przyczyn powstania zadłużenia a jedynie skutek podejmowanych przez dłużnika działań na możliwość zaspokojenia wierzyciela, a zatem rozstrzygnięcie to nie może wywierać wpływu na ocenę zaistnienia przesłanek z art. 527 k.c.

Z tych też względów w ocenie Sądu Apelacyjnego skarżąca nie wykazała zasadności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. bowiem Sąd Okręgowy nie dopuścił się takiego naruszenia, prawidłowo (choć nieco enigmatycznie) oceniając zgromadzony materiał dowodowy. Podnoszone przez pozwaną zarzuty stanowiły de facto jedynie polemikę z ustalonymi przez Sąd I instancji okolicznościami faktycznymi i przedstawieniem własnej wersji tych wydarzeń, jednakże nie znajdującej oparcia w dowodach.

Niezasadny okazał się również zarzut dotyczący naruszenia przepisów postępowania dowodowego poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rachunkowości „celem ustalenia sytuacji finansowej przedsiębiorstwa prowadzonego przez R. K. (1) w roku 2016, wysokości pasywów i aktywów przedsiębiorstwa oraz ich źródeł, ustalenia czy przedsiębiorstwo to pierwszej połowie 2016 r. miało płynność finansową”.

Dowód z opinii biegłego jest dowodem o specyficznym charakterze o tyle, że służyć powinien w procesie cywilnym dowodzeniu takich faktów, których stwierdzenie wymaga wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 k.p.c. i ma zmierzać dostarczeniu wiedzy (naukowej, fachowej bądź branżowej itp.) niezbędnej dla prawidłowej oceny faktów, z których strony wywodzą w procesie swoje racje (ewentualnie stwierdzenia zaistnienia lub przebiegu zjawisk których nie można właściwie ustalić bez posiadania takiej wiedzy). Dowód z opinii biegłego służy zatem w procesie dla weryfikacji twierdzeń stron o przebiegu zdarzeń (stanie rzeczy, cechach przedmiotów), wówczas kiedy nie jest możliwe dokonanie tej oceny przy uwzględnieniu wniosków płynących z wiedzy powszechnej i zasad doświadczenia życiowego ocenianych przy uwzględnieniu zasad logiki (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 marca 2020 r., I ACa 666/2019, Lex). Oznacza to, że jest on niezbędny jedynie wtedy, gdy nie można dokonać stosownej oceny bez posłużenia się wiadomościami specjalnymi. W omawianej sprawie taka sytuacja jednakże nie wystąpiła bowiem stan zadłużenia R. K. został wykazany zarówno dokumentami jak i zeznaniami samego dłużnika, który jedynie miał nadzieję na poprawę swojej sytuacji w wyniku kontynuowania działalności gospodarczej. Za wystarczającą podstawę tych ustaleń, poza wyżej wymienionymi, uznać także należało dane opisane w przedstawionej przez powoda opinii sporządzonej na potrzeby postępowania przygotowawczego, których prawdziwość strona pozwana przyznała. W takiej sytuacji zatem prawidłowo Sąd Okręgowy nie uwzględnił zgłoszonego wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rachunkowości.

Ponadto należy mieć na względzie, iż okoliczności składające się na ocenę pokrzywdzenia wierzycieli w aspekcie spełnienia przesłanek z art. 527 § 1 k.c. ocenia się nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz bądź z chwili wystąpienia wierzyciela ze skargą pauliańską (zob.m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22

marca 2001 r., sygn. akt V CKN 280/00, Lex; wyrok z dnia 23 lipca 2003 r., sygn. akt II CKN 299/01, Lex; wyrok z dnia 29 czerwca 2004 r., sygn. akt II CK 367/03, Lex), bądź - w przypadku wystąpienia zmian w tym zakresie - według chwili orzekania. W pełni podzielić należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 czerwca 2005 r. (sygn. akt IV CK 806/04, Lex), że o uwzględnieniu powództwa ze skargi pauliańskiej rozstrzyga nie chwila powstania pokrzywdzenia, lecz okoliczność, czy istnieje ono w chwili orzekania, bowiem wynika to istoty skargi pauliańskiej. W ocenie Sądu Apelacyjnego miarodajną chwilą dla ustalenia, czy dokonana przez dłużnika czynność powoduje pokrzywdzenie wierzyciela jest istnienie stanu pokrzywdzenia wierzyciela na dzień orzekania w sprawie wszczętej takim powództwem, gdyż to w tej dacie można stwierdzić czy prawo zaspokojenia doznało uszczerbku (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 lutego 2010 r., sygn. akt IV CSK 303/09, Lex, z dnia 5 marca 2008 r., sygn. akt V CSK 471/07, Lex). Strona pozwana zatem sformułowała nieprawidłowo datę, w której oceny tej należałoby dokonać. W przedmiotowej sprawie, niezależnie od braku potrzeby przeprowadzania tego dowodu, nie budzi wątpliwości, iż do zaspokojenia wierzyciela nie doszło.

Podobnie za bezzasadny uznać należy zarzut skarżącej, iż Sąd I instancji naruszył zasadę bezpośredniości dowodu statuowaną w art. 235 § 1 k.p.c. Abstrahując bowiem od tego, że opinia biegłego sporządzona w toku postępowania przygotowawczego jest również dokumentem prywatnym podlegającym stosownej ocenie, to w realiach rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy nie dopuścił dowodu z tejże opinii w charakterze przypisywanym jej przez pozwaną, ale jedynie oparł się na przywołanych w niej danych co do istnienia i wysokości zobowiązań dłużnika, które to dane zostały przyznane przez pozwaną. Wnioski i konkluzje tej opinii nie zostały natomiast uwzględnione przez Sąd I instancji.

Ostatnim z zarzutów apelacji był zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak szczegółowej analizy przyczyn częściowej odmowy wiarygodności zeznaniom pozwanej i świadka R. K. w kontekście podnoszonego braku świadomości co do możliwości pokrzywdzenia wierzycieli. Zarzut ten również nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z treścią art. 328 § 2 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym w dacie wyrokowania przez Sąd I instancji, uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy wskazał, iż odmówił wiarygodności tym zeznaniom z uwagi na łączące strony zarówno pokrewieństwo jak i wieloletnią współpracę gospodarczą i wspólny interes w oddaleniu powództwa. Sąd Apelacyjny, o czym była już mowa wyżej, w pełni podziela tę ocenę w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego. Pozwana współpracowała z dłużnikiem przy realizacji kolejnych kontraktów, pożyczyła mu znaczną kwotę na prowadzenie tej działalności, a zatem ich twierdzenia o braku wiedzy na temat problemów finansowych dłużnika nie zasługiwały na wiarę. Okolicznością wskazującą na wspólny cel w zachowaniu skuteczności dokonanej czynności prawnej, poza bliskim stopniem pokrewieństwa łączącego pozwaną i dłużnika jest także dalsze zamieszkiwanie dłużnika w przedmiotowym lokalu, z którego pozwana nie korzystała i przynajmniej w tamtym okresie, nie zamierzała korzystać posiadając własny dom. W ocenie Sądu II instancji powyższe okoliczności, przywołane przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu, pozwalają na konstatację co do prawidłowej oceny wiarygodności tych zeznań w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i czynią bezzasadnym podniesiony w tym zakresie zarzut.

Z tych też względów w ocenie Sądu Apelacyjnego nie doszło do zarzucanego naruszenia przepisów postępowania ani przepisów prawa materialnego i z tego względu apelację pozwanej jako bezzasadną należało oddalić na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 i art. 99 k.p.c. związku z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2016 r., poz. 2261) w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).